

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De cœlibatu clericorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

dum est, eorumq; privilegiis utuntur Clerici, summi Pontifices iustas alioqui Principum leges approbârunt, & servandas omnibus præceperunt, imò secundùm illas in foro Ecclesiastico, ubi Canones deficerent iudicari voluerunt. *c. Innotuit. de arb. & c. de novi operis nunciatio ne. Glo. ibid. v. adiuvantur. Azor. II. l. 5. c. 12. q. 3. Vasqu. Disp. 176. c. 4. Suar. l. 3. de leg. c. 34. n. 12. & contra Bellarm. err. Angl. l. 4. c. 16. in Apol. con. regem Angl. Tannerus in Disp. de legibus, & privilegiis assert. 15. Laym. l. 1. tr. 5. c. 13. n. 6. & 7. Manrique. par. 2. q. 67.*

VII. Armorû gestatio & usus nulli Clerico licitus est. *c. Nimum 23. Q. 8. c. Non pilâ. l. clerici. c. Quicumq; ead. Causâ, & q. Az. II. l. 7. c. 15.* Excusare tamen potest necessitas, consuetudo, & dispensatio, quam tamen Episcopis impertiri non licet. Aliàs meminerint Clericorum arma lacrymas, & preces esse *c. Convenior. 23. q. 8. Azor. II. l. 7. c. 15.* An autem ferentibus arma contra prohibitionem auferre liceat Judicib. laici, *V. Covarr. l. 2. Var. c. fin. & Pract. c. 33. Farcinac. Par. 1. Q. 8. Diana P. 1. c. 2.* Facti potius, quam iuris esse *Manrique pronunciat in par. 1. qq. moral. q. 12.*

§. III.

De Cœlibatu Clericorum

HIC est lapis offensionis sectariorum nostri temporis primò, deinde quorundam etiam Catholicorum, qui continentiae jugum intolerabile, impossibile, & tyrannicum proclamant. *cons. Aug. & Apol. H. de coniug. Sac. Calvinus l. 4. Institut. c. 12.* Nec altius exurgunt, quia animales sunt. Igitur quàm pium Ecclesiæ & conveniens sit cœlibatus præceptum in sequentibus declarabimus.

I. Clerici minores Matrimonium licitè ineunt, eòq; utuntur. Constat ex Ecclesiæ praxi, & l. 3. Decret. H. 3. ubi *Alex. III. c. 1. sic ait. Si qui clericorum infra subdiaconatum acceperint uxores ipsos ad relinquenda beneficia ecclesiastica; & retinendas uxores districtione ecclesiasticâ compellatis.* Uxores igitur retinent, beneficia verò amittunt idq; licet matrimonium nondum consummatum sit: nec recipient beneficia, quamvis religionem sponsa profiteatur *c. 1. de cler. coniug. Abb. Imola. & alii apud Barb. in c. clericum. de cler. coniuga.* Perdunt similiter quælibet iura, ut regressus, accessus, ingressus ad beneficium ecclesiasticum. Idem de pensionibus multi affirmant *ap. Az. l. 13. c. 13. q. 8.* Nec proderit, si matrimonium ratione impedimenti alicuius canonici irritum sit, ut si consanguineam duxerit. Contrariû tamè de sponsalibus dicendum est, & matrimonio cum impubere contracto, quia hoc sponsaliorum vim, & naturam jure Canonico sortitur. *c. Tua nobis. de dispensat. impuberum. Navar. c. 25. n. 120.* Idem minores Clerici uxores ducere possunt etiam viduas, & corruptas absq; omni peccato. Patet ex Canon. *Apost. c. 25.* Ex his qui cœlibes in clerum pervenerunt &c. Neq; obstat *c. Seriatim Dist. 32.* ubi dicitur, Clericos tantùm Ostiarios, lectores, exorcistas, acolytos, si extra votum & habitum Monachi inveniuntur & continentiam profiteri noluerint, uxorem accipere posse cum benedictione sacerdotali, non autem viduam aut repudiatam. Non obstat, dico, quia mox subiungitur, eos, qui duxerint viduam aut corruptam, ad superiores ordines ascendere non posse, etiam post mortem uxoris, nec ad Clericorum ministeria redire, eorumq; privilegiis frui.

frui. Non possunt ergo simul viduam, & corruptam ducere, & privilegia sua retinere. Azor. l. 13. c. 14. Q. 14. Sanchez. l. 7. de Matrim. Disp. 31. Fill. i. tr. 9. c. 3. piasecius Par. 1. c. 1. n. 53. Vallens. l. 3. H. 3. §. 2. Silu. V. Clericus §. 3. n. 7. Zero Par. 2. eod. n. ult. Toletus l. 1. c. 67. Laym. l. 1. Tract. 5. par. 1. c. 3. n. 2. & l. 4. Tr. 2. c. 14. n. 7.

II. Clericis maioribus, quales sunt episcopi Sacerdotes, Diaconi & subdiaconi interdictum est iure ecclesiastico matrimonium. Hanc propositionem sectariorum nostri temporis contradictiones & calumniae illustrarunt. His enim excitati doctissimi viri accuratissimè explicarunt, & confirmarunt. Præ aliis Cardin. Bellarminus l. 1. de cler. c. 19. ex multor. Conciliorum authoritate & SS. Patrum testimoniis confirmat, quem secutus Becanus in Manuali suo cap. 13. probat. I. Apostolos servasse perpetuam continentiam partim consilio Christi, partim sponte. II. eosdem suavisse, & constituisse, ut alii deinceps ministri Ecclesie continentiam servarent. III. Continentiam, quam Apostoli præscripserunt, statim in Ecclesia servatam esse & postmodum lege ecclesiastica non semel, sed sæpius præscriptam & quidem dupliciter, Primum ut non liceat illis uxores ducere post susceptos ordines. Secundò ut si ante susceptos ordines duxerint uxores, & postea susceperint ordines, nõ licet uti illis, sed debeant perpetuam servare continentiam. Eiusmodi sunt leges. Concilii Elibertini Anno Christi 313. aut 315. Placuit in totum prohibere Episcopis, Presbyteris, Diaconis & Subdiaconis positis in ministerio abstinere se à coniugibus suis, & non generare filios. Quod quicumq; fecerit, ab honore clericatus exterminetur. 2. Concilii Carthag. II. circa Annum 396. Can. 2. Omnibus placet, ut episcopi, presbyteri, & Diaconi, vel

qui sacramenta contrectant, pudicitia custodes etiam ab uxoribus se abstineant, ut quod Apostoli docuerunt, & ipsa servavit antiquitas, nos quoq; custodiamus. Alludere videtur Concilium ad Canonem Apostolorum 25. Ex his qui cælibes in clerum venerint, iubemus, ut lectores tantum & cantores. si velint, nuptias contrabant. 3. Concilii Agathensis Anno 506. Can. 9. Placuit etiam, ut si presbyteri, vel Diaconi coniugati ad thorum uxorum suarum redire voluerint, Papa Innocentii vel Siricii episcopi, auctoritas, que est his Canonibus inserta, servetur. 4. Concilii Aurelianensis III. Anno Christi 573. Can. 7. Clerici verò, qui cum uxores non haberent, benedictione suscepta coniugia crediderint eligenda, qui volentes abiq; ullâ reclamatione fuerint ordinati, cum ipsis mulieribus quas acceperint, excommunicatione percillantur. 5. Concilii Aurelian. IV. Anno Christi 347. Can. 17. Ut Sacerdotes sive Diaconi cum coniugibus suis non habeant communem lectulum, & cellulam, ne propter suspicionem carnalis consortii religio maculetur. Quod si fecerint, iuxta præcos Canones ab officio degradentur. Adde Concilium Aquisgranense tempore Ludovici I. circa Annum 828, celebratum. c. 6. & Vormatiense c. 9. Placuit ut Episcopi & Presbyteri, Diaconi & Subdiaconi abstinere se ab uxoribus & non generent filios. Deniq; Concilium Moguntinum sub Arnulpho Imp. circa Annum 895. c. 10. Statuit ut nulla penitus mulier ne soror quidem aut mater cum ecclesiasticis habitare permittatur. His similia S. Bonifacii tempore circa Annum Christi 740. constituta sunt in duabus synodis, de quibus Serarius in Hist. Mog. l. 3. c. 42. & Valentia To. IV. Disp. 9. Q. 5. pun. 5. s. 2. item lib. sing. de Cælib. 3. & 4. Ja n quod summos Põifices attinet,

§. III. DE COELIBATU CLERIC.

attinet, *Calixti II. in c. Presbyteris dist. 27.* verba sunt. Presbyteris Diaconis, Subdiaconis & Monachis concubinas habere, seu matrimonia contrahere penitus interdiximus. Sub idem tempus *Siricius Papa* (electus est anno 385.) in *epist. ad Himericum c. 7.* ait, Sacerdotes omnes atq; Levitæ insolubili lege constringimur, ut à die ordinationis nostræ sobrietati ac pudicitiae & corda nostra mancipemus & corpora: *Innocentius I. circa annum Christi 400. epistolâ ad Exuperantium c. 1.* scribit Proposuisse, quid de his observari debeat, quos in Diaconi ministerio aut in officio presbyterii postos incontinentes esse aut fuisset generati filii prodiderunt. De his & divinarum legum manifesta est disciplina & beatæ memoriæ viri *Siricii* episcopi monita evidentiâ commendant, ut incontinentes in officiis talibus positi omni ecclesiastico honore privarentur, nec admitterentur accedere ad ministerium, quod solâ continentia oportet impleri *v. Barb. in dist. 28 cap. 1. & 2. Maxim. Sandeum in Hyperbole p. 310.*

III. Ex his manifesta sunt nostri temporis Sectariorum mendacia multa, & enormia, videlicet 1. Non à Synodis, sed contra auctoritatem Synodorum, à Pontifice legem coelibatus invecram esse. *Apolo. Conf. Aug. ait. de coniug. Sacerdotum.* Propria, ait *Melanthon* est hæc lex de perpetuo coelibatu huius novæ Pontificiæ dominationis. Cautior paulò *Calvinus l. 4. Inst. c. 12.* quia prædictos Canones negare non poterat, explodendos & abjiciendos dixit. 2. Ante annos quadringentos primum impositam esse Coelibatus legem in Germaniâ. In *Germaniâ*, ait *Melanthon* primum ante annos 400. Sacerdotes vocati sunt ad coelibatû. 3. Eam legem latam esse non religionis causâ, sed dominatio-

nis. Calumnia hæc immanissima est, quæ iudicium fert de intimis animi secretis, cum gravi iniuria summorum Præfulum Conciliorum, adeoq; ipsorum Apostolorum, à quibus factorum hominum & Ecclesiæ ministrorum coelibatus exordium habet. *iv. Joviniani hæretici*, *S. Hieronymi* tempore nondum fuisse cognitam coelibatus & continentiae legem. *v. Falsum esse, quod Calvinus scribit l. 4. c. 12.* Ea, quæ de continentia Sacerdotum à Conciliis & Pontificibus sancita leguntur, consilii esse, non præcepti. Nam comminationes & pœnæ adiunctæ contrarium indicant. *vi. Gregorium VII.* matrimonio Sacerdotibus severissimè interdicto dissoluisse iam contracta. *Funecius in Chronolog. l. 10. §. Caterum.* Nemo enim Sacerdotum in Occidentali Ecclesiâ aliquando verum Matrimonium contraxit, & si contraxit ullus, à nemine dissolutum, sed pro nullo habitum est.

IV. Præter legem ecclesiasticam Votum continentiae in ipsâ maiorum ordinu susceptione nuncupatur ab iis qui scientes volentes initiantur. Patet ex *Conc. Tri. sess. 24. c. 9.* ubi anathema declaratur, qui dixerit Clericos in sacris ordinibus constitutos posse matrimonium contrahere, contractumq; validum esse, non obstante lege ecclesiasticâ, vel voto. Idem antiqui Canones indicantur *c. presbyteris d. 27. & tota 27. q. 1. Item Extra tit. Qui clerici vel voventes. Conc. Carth. IV. c. 104. Conc. Matisconense c. 4. &c.* Dixi Quis scientes, volentes initiantur. Hi enim soli explicitè vel implicitè Votum castitatis emittunt. Qui verò per vim aut metum gravem, vel absq; intentione votendi ordinantur, nullius voti vinculo ligantur: sed tamè castitatè profiteri coguntur secundùm legem Ecclesiæ, vel perpetuò altaris ab-

B

mini-

ministerio abstinere. Similiter pueri ante rationis usum, vel annos pubertatis temerè ordinati nec voto nec lege tenentur, nisi sponte quod factum est, approbent, & exequi potestatem acceptam velint. *Sanchez de Matrim. l. 7. d. 27. Emm. Sa. V. Ordo n. 22.*

V. Continentiæ Votum, de quo hic, solenne est, & iure divino Matrimonium contrahendum impedit: contractum verò dirimit, non iure divino, sed ecclesiastico tantum, quandoquidem ex naturâ rei inter promissionem Castitatis quamque & vinculum Matrimonii nulla repugnantia est, sicuti neq; inter Sacerdotium & coniugium, ut ex consuetudine Græcorum liquet, qui uxores ante sacerdotium nuptas retinent, nec propterea ab Ecclesiâ damnantur. *S. Th. 4. dist. 37. q. 1. a. 1. Bonau. art. 1. q. 2. Alb. Dur. Paludan. & innumeri alii apud Sanchez. de Matrim. l. 7. d. 28. n. 11. & seq. Filliuc. tract. 10. c. 4. n. 120. Toletus l. 7. c. n. 3. Em. Sa. V. Impediunt Matrim. dirim. n. 3.*

VI. Si invitâ uxore maritus ordinetur, eum repetendius habet uxor: & ipse quidem perere debitum non poterit, reddere verò tenetur. *Abb. in c. Quidam de con. conjug. ubi redire ad uxorem iubetur, qui illâ invitâ monasterium intravit. Idem iuris manet, si uxor vel metu gravi impulsâ, vel dolo capta, vel ex ignorantia consentit. Idem dicendum videtur, si eum sciret, neq; aperte contradixit, neq; consentit, sed dissimulavit. S. Thom. addit. ad 3. p. q. 43. art. 4. Filliuc. tr. 10. c. 4. n. 147. Azor. 1. l. 13. c. 14. q. 1. Barb. in c. Quidam intravit. de convers. coniug. Item c. coniugatus eod.*

VII. Divortio per legitimam auctoritatem facto propter solius uxoris adulterium, ipsâ invitâ potest maritus sacros

ordines suscipere. *Abb. in c. Constitutus. de conv. coniug. contra Innocentium, Ostiens. & quosdam alios, quia eidem adulterâ, quamvis non ordinaretur, posset negare debitum. Dixi. Propter solius uxoris adulterium. Nam si maritus quoque adulter sit, compensata iniuria creditur, nec uxorem deserere, sed de reconciliandâ cogitare debet. Soto in 4. dist. 36. q. 1. art. 5. Az. l. cit. q. 13. & Sanchez. l. 10. de matrim. d. 11. n. 16. ubi hanc regulam præscribit. Quoties licet viro ad religionem transire, uxore adulterâ renitente, licet similiter sacris ordinibus initiari.*

VIII. Qui post matrimonium ratum non consummatum sacros ordines recipit, si invita uxor fuerit, religionem aliquâ intrare debet secundum quosdam ut voto satisfaciatur. *Ostiens. Archidiacon. Astens. Antonin. 3. p. tr. 1. c. 8. solus verò cum nonnullis in 4. dist. 38. Q. 2. art. 1. putat, iure non cogi. Sed tutâ conscientia consummare Matrimonium posse non quidem petendo, sed reddendo debitum. Verum prior opinio præferenda videtur. Quod si consenserit uxor, nihil iuris in maritum retinet, sed eo ipso quod annuit, castitatis Votum suscipere compellitur. Filliuc. cit. n. 148. Palud. in 4. dist. 38. q. 3. art. 3. Astens. Ostiens. Sily. V. Matrimonium 7. q. 1. Azor. 1. l. 13. c. 14. q. 2. Sanchez. l. 7. de Matrim. d. 39. Bonacina 10. 3. pag. 331. Barb. in c. significavit. de convers. coniug.*

XI. Clericus voti castitatis transgressor, quocumq; luxuriæ actu duplex peccatum committit, nimirum contra temperantiam, & contra virtutem religionis. In fornicatione altâs simplici incontinentia cum sacrilegio coniuncta est: in adulterio etiam iniustitia reperitur. Vicia enim & malitiæ multiplicantur secundum diversitatem virtutum, seu honestatis cui ad-

versantur

verfantur. ex recepta Theologorum doctrina. *Vasq. l. 2. d. 98. c. 2. Less. l. 4. c. 3. d. 22. Sanch. de Matrim. l. 7. d. 27. n. 20. Filliuc. Tr. 24. c. 10. n. 266. & Tr. 30. c. 2. n. 54. Bonnac. to. 2. p. 117.*

X. Neq; una clericum in sacris constitutum, si incontinens fuerit, poena manet. Propter fornicationem aliàs simplicem, olim deponeretur. *c. presbyter d. 82.* Propter stuprum similiter, additâ quoq; si ita videatur, poena pecuniaria, vel graviore. *V. Panor. in c. Non debet de conf. & Affin. Notorius fornicator secundum antiquos Canones ipso iure suspensus est. Si vis adhibita est, depositus in Monasterium vel arctum carcerem detrudi potest. Quin verò dotaret oppressam debeât, extra controversiam est. Adulterii reus ab officio deiectus in Monasterium toto vitæ suæ tempore detruditur. *Frid. sess. 24. c. 8. c. si quis clericus d. 81. Glo. in c. Lator 2. q. 7.* Præterea infamis efficitur. *Abb. in c. at si clerici §. de adulteriis. de Concubinariis V. Conc.* Deniq; clericum Sodomitam degradandum & Judici sæculari tradendum esse Pius V. constituit Anno 1568. ut videre est apud *Navarrum c. 27. n. 249.* cuius moderationem seu limitationem de eo, qui quasi usu quotidiano flagitiû illud exercet, meritò rejicit *Lopez in annot. cap. 88. Bern. Diaz Comitulus l. 1. q. 57. & 58. item l. 6. q. 42. Menoch. casu 288. Clarus §. Fornication. 3. Barbosa in c. cit. Espencaus l. 2. de continens c. 6. Lop. c. 82. & seq. Tholos. l. 36. c. 7. Zerola v. Concubinariis. Filliuc. Tr. 30. c. 8. n. 160. Azor par. 11. l. 7. c. 18. Tolet. l. c. 47.**

XI. Causa prohibiti sacris hominibus coniugii, Sacerdotibus nimirum, Diaconis & Subdiaconis plures sunt. Prima Ne Sacerdotes à laicis vilipendantur, ut pote non multò maiores & excellentio-

res, sed eodem miseræ servitutis iugo alligati. *Secunda*, ut possint hospitalitati vacare, quod ab Apostolo commendatur *1. Tim. 3. v. 2. ad Titum cap. 7.* *Tertia*, ne reditus & bona ecclesiastica alienentur & transferantur in filios Secerdotum, quos aliter dotare non possunt. *Quarta* & potissima, quia valde indecens est, uxori simul & divina rei vacare: quod ipso naturæ lumine videtur notum.

At *inquirunt*, matrimonium sanctum est, & ipsius usus Deo gratus. Nemo id Catholicorum negat: illud tamen omnes agnoscere debent, quod mentem ab oratione, sacrificio, aliisque piis operibus avocet iuxta illud *1. Cor 7. Qui habet uxorem divisus est. & sollicitus qua sunt mundi, quomodo placet uxori.*

Plura *Bellarmin. l. 1. de clericis c. 19. Valentia l. de Cœlibatu c. 5. Hofius in confess. fidei c. 88. Espencaus l. 4. de continentia c. 10. Harmonia augusta. confess. Fabricii ad art. de coniug. Sacerd. pag. 359. Costerus de cœlibatu c. 19. Barb. in c. cum olim. de cleric. coniug. & in c. aliter. dist. 31.*

§. IV.

Satisfit Obiectionibus

Obi. I. Subdiaconi non videntur voto aliquo, vel lege obligati, quia de solis Presbyteris & Diaconis loquuntur iura ut patet ex *citatis n. 11. & c. 6. dist. 60.* ubi dicitur. Nullus in Episcopum eligatur nisi in sacris ordinibus religiosè vivens fuerit inventus. Sacros autem ordines dicimus Diaconatum, & Presbyteratum. Hos siquidem solos primitiva legitur habuisse Ecclesia. R. Aliqui putant Subdiaconatum primis Ecclesiæ annis inter sacros ordines, non fuisse numeratum, ut